

1

Familia-, prestakuntza- eta okupazio-egoera

1.1. SARRERA

EAEn 15-29 urteko 283.517 gazte zeuden 2016ko urtarrilaren 1ean, aurreko urteetan baino gutxiago, alegia, eta etengabeko beheranzko joera hauteman da; 2000. urtean 15 urtetik 29 urtera bitarteko 466.003 pertsona zeuden; 2004an, berriz, 407.140; 2008an 353.170 gazte zeuden; 2012. urtean 309.078 gazte zeuden eta 2016an, berriz, 283.517.

Gazteen kopuru absolutuak behera egitearekin batera, EAEko bizi-itxaropenak gora egin du eta, ondorioz, pertsona adindun gehiago daude; alegia, gure biztanleria-piramidea zahartzen ari da. Hori dela eta, gazteriak gero eta pisu gutxiago du EAEko biztanleriaren guztizkoaren gainean: 2000. urtean, 15-29 urteko pertsonak EAEn bizi ziren biztanleen guztizkoaren % 22,2 ziren. 2004an, gazteen pisua % 19,4ra jaitsi zen; 2008an, % 16,4 zen; 2012an, % 14,1; eta 2016an, berriz, % 13,1. Datu horiekin, Europako batezbestekotik oso urrun gaude, 2016an, % 17,4 baitzen Europako batezbestekoa.

Bestalde, inkesta egin zen uneko egoera ekonomikoaren irudi bat izateko, nabarmendu dezakegu 2016ko lehen hiruhilekoko langabezia-tasa % 25,8 zela 16 urtetik 29 urtera bitarteko pertsonengan, Gazteen Euskal Behatokiak eman dituen Euskal Estatistika Erakundearen (Eustat) datu ofizialen arabera¹. Hau da, lanerako prest dauden eta elkarriketaren aurreko lau asteetan lana bilatzeko kudeaketaren bat egin duten gazteen artean, lautik bat langabezian dago.

16 urteko eta gehiagoko biztanleriaren langabezia-tasa orokorra hamar puntu baxuagoa da (% 14,5) EAEn 2016ko lehen hiruhilekoan, Eustaten datuekin bat.

Higiezinen merkatuari dagokionez, etxebizitza libreen (berriak eta bigarren eskukoak) batez besteko prezioa 245.000 euro zen EAEn 2016ko lehen hiruhilekoan, eta alokairu librearen batez besteko errenta, berriz, 873,80 euro hilean². Salerosketa-prezioak etengabe egin du behera 2007az geroztik, urte hartan maila gorenera heldu ostean. Alokairu-errenten prezioak, bestalde, behera egin zuen hasiera batean baina berriro ari da igotzen, urtetik urtera, 2012az geroztik.

¹ Gazteen Euskal Behatokia. Estatistikak (Lan-atalari buruzko adierazleen kontsulta) [linean] Hemen eskuragarri: <http://www.gazteaukera.euskadi.net/r58-7650x/eu/estatistikak/temasV1.apl?idioma=e&ambito=1> [Kontsulta: 2017/05/11]

² Etxebizitzako Behatokia (2016): *EAEko Higiezinen Eskaintzari buruzko Inkestaren taula estatistikoak. 2016ko 1. hiruhilekoa* [linean] Hemen eskuragarri: <http://www.garraioak.ejgv.euskadi.eus/estatistika/eaeko-higiezinen-eskaintzari-buruzko-inkestaren-taula-estatistikoak-2016ko-1-hiruhilekoa/r41-ovse01/eu/> [Kontsulta: 2017/05/19]

Hezkuntzaren esparruan, nabarmentzekoa da eskola-uzte goiztiarraren, alegia, derrigorrezko ikasketak baino egin ez dituzten eta ikasten jarraitu ez duten (inkesta egin aurreko lau asteetan inolako ikastarorik edo prestakuntzarik ez dute egin) 18 urtetik 24 urtera bitarteko pertsonen ehunekoa % 7,5 zela 2014an (azken datu eskuragarria da hori), alegia, Espainiako eta Europako batezbestekoen azpitik dago (% 19 eta % 10,7, hurrenez hurren, 2016an³). Hau da, euskal gazteek hein handiagoan egiten dituzte derrigorrezko ikasketen osteko ikasketak, Espainiako eta Europako gazteek baino.

Hori oinarri hartuta, jarraian ikusiko dugu non eta norekin bizi diren gazteak, zer familia osatzen dituzten, zer ikasketa-maila duten eta zein den haien okupazio nagusia. Horiek funtsezko datuak dira, ikerketa honetan jorratzen diren gaien inguruan gazteen iritziak eta jokabideak ulertzen lagunduko digutelako.

1.2. FAMILIA- ETA BIZITEGI-EGOERA

EAEko 30 urtetik beherako gazte gehienak jatorrizko familiarekin bizi dira, hau da, gurasoekin, anai-arrebekin eta etxean bizi diren gainerako senideekin. Etxe horren titularrak ez dira gazteak izaten. Gazteriaren % 72ari buruz ari gara.

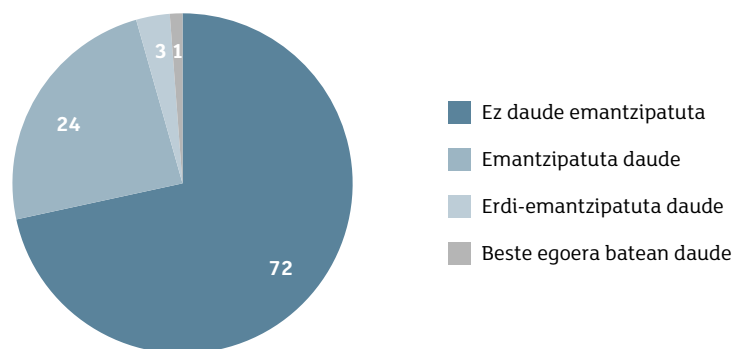
Gazteen % 24ak adierazten dute jatorrizko familia bizi den etxebizitzaz bestelako batean bizi direla modu jarraituan, hau da, gazteen ia laurdena emantzipatuta dago.

Gazteen % 3, astegunetan, unibertsitate-egoitza batean edo familiaren etxebizitza ez den beste batean bizi dira, eta asteburu eta oporraldietan, familiarekin. Esan liteke pertsona horiek erdi-emantzipatuta daudela.

Gainerako % 1a planteatu direnen bestelako egoera batean dago.

1.1 grafikoa

15-29 URTEKO GAZTEEN BANAKETA, BIZI DIREN ETXEA KONTUAN HARTUTA (%)

Jarraian, egoera horietako bakoitza zehatz-mehatz aztertuko dugu.

³ EUROSTAT, Europar Batasuneko Bulego Estatistikoa: *Database: Youth* (Gazteriari buruzko datu estatistikoak) [linean] Hemen eskuragarri (ingelesez): <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> [Kontsulta: 2017/05/18]

Jatorrizko familiarekin modu jarraituan bizi diren pertsona gehienak, hau da, emantzipatuta ez daudenak, 25 urtetik beherakoak (% 76) eta ikasleak (% 69) dira, eta familiaren dirutik bizi dira nagusiki (% 68), nahiz eta gutxi batzuek beka, gizarte-laguntza edo bestelako diru-sarreraren bat duten. Bikotekidea izan ala ez, ez dira harekin bizi (% 99) eta ez dute seme-alabarik (% 98).

Erdi-emantzipatuen kasuan, esan daiteke kasu gehienetan 20 urtetik 29 urtera bitarteko pertsonak direla (% 79), ikasten ari direla (% 85) eta ekonomikoki familiaren mende daudela (% 75). Baina badaude lanean ari diren pertsonen kasuak ere, beraz, pentsa liteke familiaren etxeaz bestelako udalerrri batean lan egiten dutela eta asteburuetan familiaren etxera itzultzen direla. Termino absolutuetan hain kopuru txikia direnez, ezin da sakonkiago aztertu kolektibo horren egoera.

Bestalde, emantzipatuta daudenek 25 urtetik 29 urtera bitarte dute kasu gehienetan (% 76). Hirutik bi lanean ari dira (% 64) eta, gutxiengoa izanik ere, kolektibo horretan langabezia dauden pertsonen presentzia (% 18,3) handiagoa da batezbesteko orokorra baino. Gehienak lanetik eratorritako diru-sarrerekin bizi dira (% 68), nahiz eta ehuneko handi baten diru-sarrera nagusia langabezia-prestazioa edo gizarte-laguntzak diren (% 17). Gazte emantzipatuen % 59 bikotekidearekin bizi dira eta hamarretik hiruk seme-alabaren bat dute (% 30). Nabarmenezkoa da kolektibo honen barruan atzerrian jaiotako pertsonen presentzia erlatibo handiagoa dutela (gazte emantzipatuen % 31 atzerritarrak dira).

Emantzipatutako gazteen ezaugarriak aztertu ordez, begiratzen badugu zer kolektibok dituzten emantzipazio-zifra handiagoak, ikusten da emantzipazioak nabarmen egiten duela gora adinarekin, ohikoagoa dela emakume gazteengan gizon gazteengan baino, eta handiagoa dela, halaber, atzerrian jaiotako gazteen kasuan EAEn jaiotako gazteen kasuan baino.

1.1 taula

GAZTEEN BANAKETA BIZI DIREN ETXEA KONTUAN HARTUTA, SEXUAREN, ADIN-TALDEAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

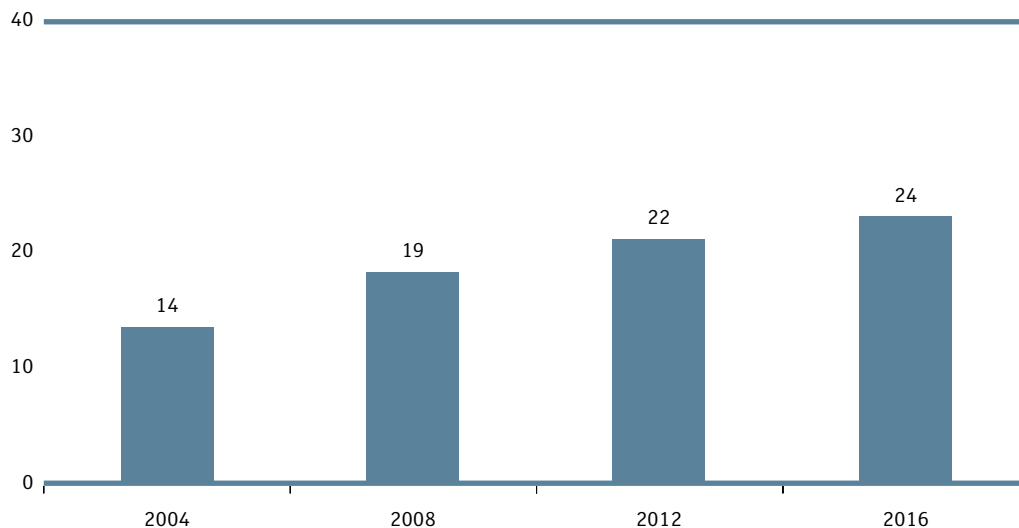
(%)	Norekin bizi zara?							
	GUZTIRA	Sexua		Adin-taldeak			Jaiolekua*	
		Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Euskadi	Atzerria
Emantzipatuak	24	29	19	2	17	48	19	50
Erdi-emantzipatuak	3	4	3	2	5	3	2	1
Ez emantzipatuak	72	66	77	96	78	46	78	48
Beste egoera batean	1	1	1	0	0	3	1	1
GUZTIRA	100	100	100	100	100	100	100	100
(n)	1500	750	750	450	450	600	1184	249

* Espainiako gainontzeko lekuetan jaiotako gazteei buruzko datuak ez dira gurutzaketa-aldagai bezala erabili, laginean gutxi jaso zirelako.

Azken urteotan etengabe egin du gora gazte emantzipatuen ehunekoak: 2004an % 14 ziren eta 2016an, berriz, % 24.

1.2 grafikoa

15-29 URTEKO EMANTZIPATUEN EHUNEKOAREN EBOLUZIOA (%)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

Emantzipazioak gora egiteko arrazioen artean, nabarmentzekoa da euskal gazteek gero eta gehiago erabiltzen dutela alokairu-modalitatea. Gazteen Euskal Behatokiak egindako *Gazteen emantzipazioa Euskadin 2015*⁴ azterketak egiaztatzen duen moduan, 16 urtetik 29 urtera bitarteko gazte emantzipatuen % 73,6 alokairuan bizi dira. Alokairuari esker, erostean baino bizkorrago eta konpromiso-maila txikiagoarekin eskuratu daiteke etxebizitza; hori dela eta, hipoteka-kredituarekin konprometitu nahi ez duten, edo ezin duten, gazteak alokairuaren bidez emantzipatu daitezke.

Azken urteotan gertatu den beste aldaketa nabarmen bat da gora egin duela ezkontuta egon gabe bikotekidearekin bizi diren pertsonen kopuruak. 2004an, 30 urtetik beherako pertsonen % 5 ezkontuta zeuden eta beste % 5 bikotekidearekin bizi ziren, ezkontuta egon gabe. 2016an, legez ezkontutako pertsonen ehunekoa duela hamabi urtekoaren berdina da (% 5), baina ezkontuta egon gabe bikotekidearekin bizi diren pertsonen ehunekoa bikoiztu egin da eta % 10era heltzen dira. Edozelan ere, gazte gehienak ezkongabeak dira eta ez dira bikotekidearekin bizi (% 84). Gainerako % 1a bananduta edo dibortziatuta dago.

Bikotekidearekin bizi diren (legez ezkontuta egon ala ez) emakume gazteen ehunekoa handiagoa da bikotekidearekin bizi diren gizon gazteena baino (% 21 eta % 11, hurrenez hurren). Beraz, horrek adierazten du emakume gazteen gizonezko bikotekideek adin handiagoa izaten dutela eta, beraz, kasu askotan, gure azterketan ezarritako 30 urteko muga gainditzen dutela.

Adinak gora egin ahala, pertsona gehiago bizi dira bikotekidearekin (ezkontuta egon ala ez). 15-19 urteko adin-taldearen % 2 bizi da bikotekidearekin; 20 urtetik 24 urtera bitartekoen % 9; eta 25-29 urtekoen % 33.

Emantzipatutakoen kolektiboan % 59, hau da, erdia baino gehiago ezkontuta daude edo bikotekidearekin bizi dira.

⁴ Bilbao Gaztañaga, Miren; Longo Imatz, Oskar eta Corcuera Bilbao, Nieves (2017): *Gazteen emantzipazioa Euskadin 2015* [linean] Hemen eskuragarri: http://www.gazteakera.euskadi.eus/contenidos/informacion/presentacion_publicaciones/eu_10717/adjuntos/emantzipazio_liburua_e.pdf [Kontsulta: 2017/09/30]

Azkenik, nabarmendu behar da 30 urtetik beherako hamar pertsonatik batek duela seme-alabaren bat (% 9). Zehazki, % 6k seme-alaba bakarria dute; % 2k bi dituzte; eta % 1ek hiru seme-alaba edo gehiago dituzte.

Seme-alabak dituzten emakume gazteen kopurua egoera berean dauden gizon gazteen bikoitza da (% 12 eta % 6, hurrenez hurren).

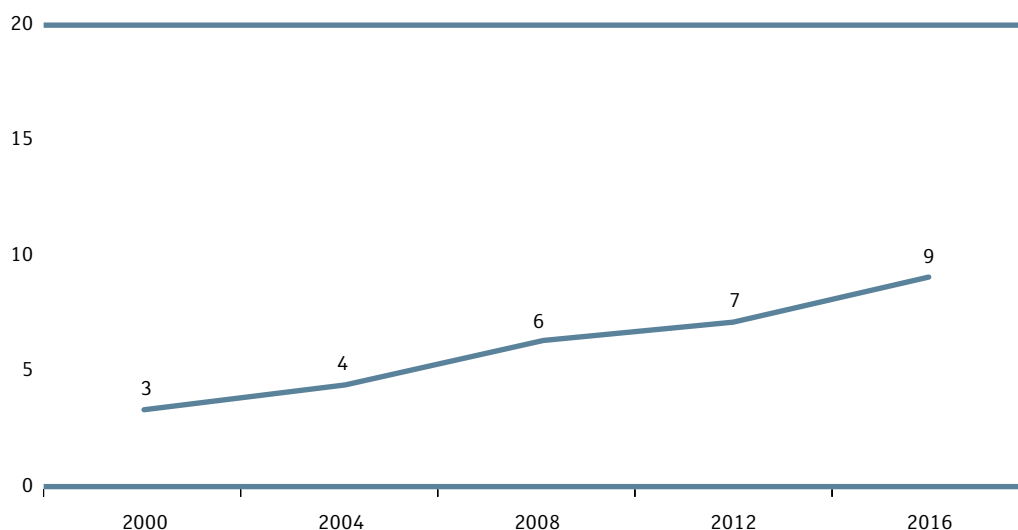
Adinak gora egiten duen heinean, gora egiten du, halaber, seme-alabaren bat dutenen ehunekoak: 15 urtetik 19 urtera bitartekoen % 1ek; 20-24 urtekoen % 5ek; eta 25 urtetik 29 urtera bitartekoen % 18k.

Baina seme-alabak izatea gehien baldintzatzen duen aldagaia jaiolekua da. EAEn jaiotako 30 urtetik beherako pertsonen artean, % 5ek baino ez dituzte seme-alabak. Atzerrian jaiotako diren kasuan, berriz, % 30ek dute seme-alabaren bat.

Seme-alabak dituzten gazteen ehunekoak etengabe egin du gora 2000. urteaz geroztik; urte hartan, gazteen % 3k baino ez zuten seme-alabarik. Azken urteotan atzerriko gazteek biztanlerian pisu handiagoa hartzeak nabarmen eragin du guraso gazteen ehunekoa igotzean.

1.3 grafikoa

SEME-ALABAREN BAT DUTEN GAZTEEN EHUNEKOAREN EBOLUZIOA (%)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

1.3. OKUPAZIOA ETA DIRU-SARRERAK

Jarraian gazteen okupazio nagusia zein den ikusiko dugu, eta aztertuko dugu gazteen diru-sarrera nagusia zein den edo eskura duten diruaren jatorria zein den. Gainera, ikusiko dugu gazte horietako zenbat ari diren lan bila eta zenbatek duten lan-esperientzia atzerrian.

1.3.1. Okupazio nagusia

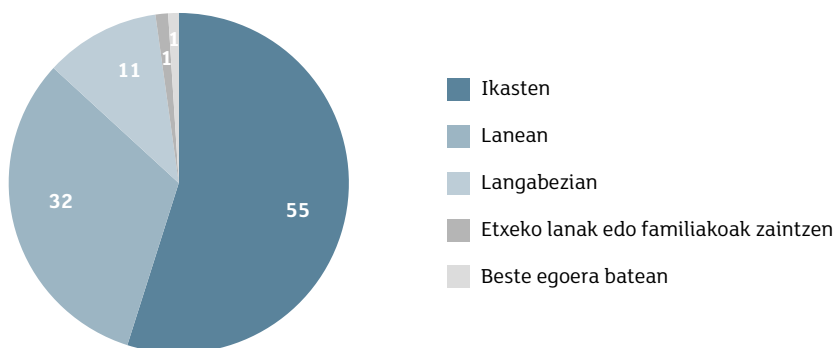
15 urtetik 29 urtera bitarteko gazteen erdiaren baino gehiagoren (% 55) okupazio nagusia ikasketak dira. Multzo horretan, soilik ikasten dutenak (% 45) eta, ikasketez gainera, dirua izateko lanen bat egiten duten baina ikasle gisa definitzen diren pertsonak (% 10) bereizten dira.

Gazteriaren heren baten (% 32) okupazio nagusia lana da: % 28k modu eskusiboan eta % 4k ikasketaren bat egiten dute, lan egiteaz gainera.

% 11 langabezian daude. Kolektibo honetan, langabezia-prestazioa jasotzen dutenak gutxiengoa dira (% 3), eta gainerako % 8ak ez du prestazioa kobratzen.

% 1ek dio, nagusiki, etxeko lanetan edota familiakoak zaintzen diharduela eta % beste 1ek, berriz, beste egoera batean dagoela dio.

1.4 grafikoa
GAZTEEN BANAKETA, OKUPAZIO NAGUSIA KONTUAN HARTUTA (%)

Adinak gora egiten duen heinean, jaitsi egiten da nagusiki ikasten diharduten gazteen ehunekoa (20 urtetik beherakoan artean % 92 izatetik, % 18 izatera igarotzen da 25 urtetik 29 urtera bitartekoan artean), eta igo egiten da lanean diharduten gazteena (adin handieneko taldean gehiengoa dira) baina baita ere langabezian dauden gazteena.

Emakume eta gizon gazteen artean, ez dago desberdintasun handirik okupazio nagusiari dagokionean. Azpimarragarria da gizon gazteen artean ez dagoela okupazio nagusitzat etxeko lanak, seme-alaben zaintza edo beste senide batzuen zaintza dutenen kasurik; emakume gazteen kasuan, berriz, seme-alaben karga handiagoa da, lehen adierazi dugun moduan, eta egoera hori jasota geratu da, nahiz eta oso pisu txikia izan (% 2).

Jairolekuari begiratzen badiogu, ikus daiteke lanean diharduten gazteen proportzioa oso antzekoa dela EAEn jairo direnen eta atzerrian jairo direnen artean, baina ikasleen eta langabezian dauden gazteen zifrak, berriz, oso desberdinak dira (EAEn jairo diren gazte gehienak ikasten ari dira, eta atzerritarren artean, berriz, herena baino pixka bat gehiago dira ikasleak; gainera, lau atzerritarretik ia bat langabezian dago).

1.2 taula

GAZTEEN BANAKETA OKUPAZIO NAGUSIA KONTUAN HARTUTA, SEXUAREN, ADIN-TALDEAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

Orain zure zeregin nagusiaz hitz egingo dugu. Gaur egun ondoko zein egoeratan zaude?								
(%)	GUZTIRA	Sexua		Adin-taldeak			Jaiolekua*	
		Emakumeak	Gizonak	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Euskadi	Atzerria
Ikasten	55	54	56	92	63	18	59	37
Lanean	32	33	31	3	24	62	31	32
Langabezian	11	11	11	3	11	18	9	24
Etxeko lanak edo familiakoak zaintzen	1	2	0	0	1	2	0	4
Beste egoera batean	1	0	2	2	1	0	1	3
GUZTIRA	100	100	100	100	100	100	100	100
(n)	1500	750	750	450	450	600	1184	249

* Espainiako gainontzeko lekuetan jaiotako gazteei buruzko datuak ez dira gurutzaketa-aldagai bezala erabili, laginean gutxi jaso zirelako.

Aurreko urteekiko egon den eboluzioa aztertuz gero, ikus daiteke soilik ikasten ari diren pertsonen ehunekoak serieko altuena dela orain. Okupazio bakartzat lana duten gazteek 2012ko ehuneko berdina osatzen dute, baina aurreko urteetan baino askoz pisu gutxiago dute. Bestalde, langabezian dauden gazteen ehunekoak behera egin du 2012. urtearekiko, baina oraindik ere 2000 eta 2008 urteen artean erregistratutako zifren gainetik dago.

1.3 taula

GAZTEEN BANAKETAREN EBOLUZIOA OKUPAZIO NAGUSIA KONTUAN HARTUTA (%)

Orain zure zeregin nagusiaz hitz egingo dugu. Gaur egun ondoko zein egoeratan zaude?					
(%)	2000	2004	2008	2012	2016
Ikasten soilik	43	43	39	41	45
Ikasten eta lanean	8	14	10	10	14
Lanean	41	38	41	28	28
Langabezian	7	4	8	18	11
Etxeko lanak edo familiakoak zaintzen	1	1	2	1	1
Beste egoera batean	0	1	1	2	1
GUZTIRA	100	100	100	100	100
(n)	1364	1500	1500	1500	1500

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

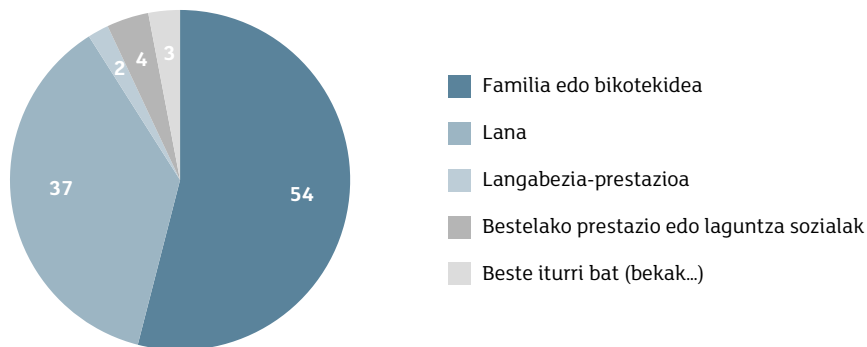
1.3.2. Diru-sarreraren jatorria

Gazteen erdia baino gutxiago lanean ari dela ikusita, ez da harrizkoa gazte gehienek diru-sarrerak familiarengandik jasotzen duten diruan oinarritzea (edo bikotekidearen diru-sarrerak, kasu gutxi batzuetan). 15-29 urteko gazteen % 54ren kasuan, hori da diru-sarrera nagusia.

Beste % 37k lana dute diru-iturritzat. Soilik % 2k adierazi dute langabezia-prestazioa dutela baliabide ekonomiko nagusizat eta gehiagok adierazi dute, % 4k, alegia, eskura duten diru gehiena beste prestazio edo gizarte-laguntza batzuetatik jasotzen dutela, hala nola Diru-sarrerak Bermatzeko Errentatik (DBE), ezgaitasun-pentsioren batetik eta abar. Azkenik, % 1ek beka aipatu ditu eta % 2k, berriz, planteatutako diru-sarreraz bestelakoren bat adierazi dute.

1.5 grafikoa

GAZTEEN BANAKETA, DIRU-SARREREN JATORRI NAGUSIA KONTUAN HARTUTA (%)

Diru-sarreraren jatorria aztertzen badugu, okupazio nagusiaren arabera, ikusiko dugu lan egiten duten pertsonen % 95en kasuan lana dela diru-sarrera nagusia. Ikasleen kasuan, gehienek familiarengandik jasotzen dute dirua (% 84), baina % 13k adierazi dute beren baliabide ekonomiko nagusia lan osagarri edo puntualak direla. Langabezia dauden gehienek kasuan, familia edo bikotekidea da diru-sarreraren jatorri nagusia (% 54); soilik langabeen % 20k adierazi dute diru-sarrerak nagusiki langabezia-prestaziotik jasotzen dituztela, eta % 16k diote beren baliabide ekonomiko nagusia beste prestazio edo gizarte-laguntzaren bat dela.

Adinak gora egiten duen heinean, jaitxi egiten da diru-hornitzaile nagusizat familia duten gazteen ehunekoa, eta gora egiten du diru-sarrerak lanetik eskuratzen dituzten gazteen ehunekoa.

Gazte etorkinak ere ekonomikoki familiaren mende daude, nagusiki; baina EAEn jaiotako gazteekin konparatuz gero, ikus daiteke gazte atzerritarrek hein txikiagoan jasotzen dutela familiaren dirua eta, bestalde, hein handiagoan daudela prestazio eta gizarte-laguntzen mende.

1.4 taula

GAZTEEN BANAKETA DIRU-SARREREN JATORRI NAGUSIA KONTUAN HARTUTA, ADIN-TALDEAREN, OKUPAZIO NAGUSIAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

Zein da zure diru-sarrerren iturri nagusia?									
(%)	GUZTIRA	Adin-taldeak			Okupazio nagusia			Jaiolekua*	
		15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Ikasten	Lanean	Langabezian	Euskadi	Atzerria
Familia edo bikotekidea	54	91	58	21	84	4	54	56	46
Lana	37	7	33	66	13	95	0	38	33
Langabezia-prestazioa	2	0	2	4	0	0	20	2	4
Bestelako prestazio edo laguntza sozialak	4	0	4	6	2	0	16	2	12
Beste iturri bat (bekak...)	3	1	3	3	1	1	10	2	4
GUZTIRA	100	100	100	100	100	100	100	100	100
(n)	1500	450	450	600	800	489	173	1184	249

* Espainiako gainontzeko lekuetan jaiotako gazteei buruzko datuak ez dira gurutzaketa-aldagai bezala erabili, laginean gutxi jaso zirelako.

1.3.3. Lana bilatzea

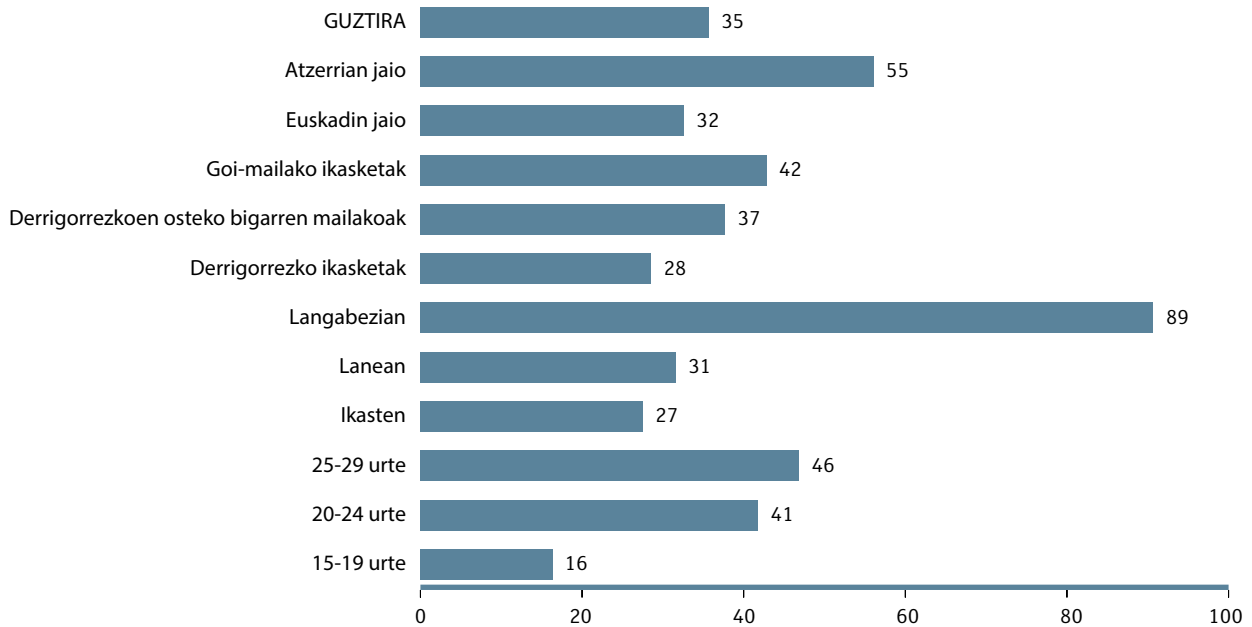
Gaur egungo egoera alde batera utzita, gazteen % 35ek diote lana bilatzen ari direla. Langabezian dauden pertsonen artean, % 89 dabilta lan bila. Ikasleen artean, % 27k diote lan bila dabiltzala eta, lanean ari direnen artean, berriz, hiru pertsonatik bat (% 31) beste lan baten bila dabil.

Adinak gora egiten duen heinean, gora egiten du, halaber, lan bila dabilzan gazteen ehunekoak, eta gauza bera gertatzen da amaitutako ikasketa-maila handiagoa den heinean ere; prestakuntza-etapa amaitutakoan, gazte gehiago dabil lanean eta lan bila.

Atzerrian jaiotako gazteen artean, lan bila dabilzanen proportzioa handiagoa EAEn jaiotakoen artean baino. Horrek zerikusia du gazte atzerritarren artean ikasle gutxiago egotearekin eta langabezia-egoeran dauden pertsonen proportzioa handiagoa izatearekin.

1.6 grafikoa

LAN BILA DABILTZAN GAZTEAK, ADIN-TALDEAREN, OKUPAZIO NAGUSIAREN, AMAITUTAKO IKASKETA-MAILAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

Lan bila dabiltzan gazteen ehunekoak behera egin du, duela 4 urteko datuekin konparatuz gero; 2012an, gazteen % 40 lan bila zebiltzan eta 2016an, berriz, % 35. Hori gertatzen da, nagusiki, 2016an langabezian dauden gazteen ehuneko txikiagoa erregistratu delako (ikusitako dugun moduan, gazteak dira hein handienera lana bilatzen dutenak).

1.3.4. Laneko esperientzia, ikerketa edo praktikaldiak atzerrian

Gaur egun bizi dugun mundu globalizatu honetan, lanari buruz ari garenean, ezin ditugu ahaztu lan-arrazoiengatik atzerrira egiten diren bidaiak.

Gazteen % 8k adierazi dute noizbait (gutxienez) bidaiatu dutela atzerrira lanera. Gazteen beste % 6k diote ikasketa-praktikak edo ikerketaren bat (ikerketa-beka batekin) egin dituztela atzerrian. Arrazoi bat edo bestea dela, gazteen % 12 atzerrira joan dira lanarekin erlazionatutako arrazoiengatik.

Adinak eta ikasketa-mailak gora egiten duen heinean, gora egiten du, halaber, atzerrira lanera joan direla dioten gazteen ehunekoak. Baina, zalantzarik gabe, atzerrian jaiotako gazteak dira gehien joan direnak lanera atzerrira (% 21). Beren burua klase sozial baxukotzat edo ertain-baxukotzat hartzen dutenen artean, gazte gehiagok adierazi dute atzerrira joan izana lanera, klase sozial ertain, ertain-altu edo altukotzat definitzen direnekin alderatuta.

Atzerriko ikasketa-praktikak edo ikerketa ere ohikoagoak dira adinak eta ikasketa-mailak gora egiten duten heinean ere. Baina, kasu honetan, EAEn jaio direnen ehunekoak bikoiztu egiten du atzerrian jaiotako pertsonen kasuan erregistratzen den ehunekoak. Era berean, ikasketa-praktikak egiteko edo ikertzeko atzerrira joatea ohikoagoa da klase sozial altuko edo ertain-altuko pertsonen artean, gainerako gazteekin konparatuta.

1.5 taula

ATZERRIRA LANERA, IKASKETA-PRAKTIKAK EGITERA EDO IKERTZERA BIDAIATU DUTEN GAZTEAK, ADIN-TALDEAREN, AMAITUTAKO IKASKETA-MAILAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

(%)	Zu joan al zara inoiz atzerrira ondoko gauzak egitera?*								
	GUZTIRA	Adin-taldeak			Amaitutako ikasketa-maila			Jaiolekua**	
		15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Derrigorrezkoak	Derrigorrezkoen osteko bigarren mailakoak	Goi-mailakoak	Euskadi	Atzerria
Lan egiteko	8	1	7	13	5	8	11	5	21
Ikasketa praktikak egiteko edota ikerketa beka batekin ikertzeko	6	3	6	9	2	5	13	6	3
(n)	1500	450	450	600	566	457	473	1184	249

* Banan-banan aurkeztutako galderei dagozkien baiezko erantzunen ehunekoak dira.

** Espainiako gainontzeko lekuetan jaiotako gazteei buruzko datuak ez dira gurutzaketa-aldagai bezala erabili, laginean gutxi jaso zirelako.

Azken urteotan, jakin nahi izan da zenbat gaztek emigratu duten atzerrira lan egitera eta zenbat geratu diren han. Kopuru hori gutxi gorabehera zenbatesteko, eta pertsona horiengana *ad hoc* inkesta bidez heltzea posible ez denez, EAEn bizi diren gazteei galdetu diegu ea 35 urtetik beherako anai-arrebarik duten atzerrian lanean, edota adin horretako lehengusu edo lehengusinareen bat duten egoera berean (izan ere, familia batzuk seme edo alaba bakarra dute eta, hortaz, inork ezingo luke aipatu atzerrian dagoen pertsona hori).

EAEn jaiotako pertsonen erantzunak bakarrik hartuta (izan ere, atzerrian jaiotako gazteek ziurrenik izango dute familia atzerrian bizitzen eta lanean), esan liteke EAEn jaiotako 15 urtetik 29 urtera bitarteko gazteen % 3k badutela 35 urtetik beherako anai-arrebaren bat atzerrian lanean, eta % 11k badutela adin horretako lehengusu edo lehengusinareen bat atzerrian lanean.

Jarraian, atzerrian lanean dagoen 35 urtetik beherako anai-arreba edo lehengusu-lehengusinareen bat dutela dioten gazteen erantzunak aztertuko ditugu (nahiz eta jakin zenbait kasu beharbada errepikatuta daudela, inkestatutako zenbait pertsona senideak izan litezkeelako eta, hortaz, posible delako atzerrian dagoen gazte berari buruz aritzea), eta atzerrian dituzten senide horiek atzerrira lanera joateko arrazoiei buruzko galderak egingo dizkiegu. Hemen bizi direnek (eta ez emigratutako pertsonak berak) gehien aipatutako arrazoia da hemen lan-itxaropenik ez zutela (% 37). % 17k diote beren senideak esperientzia berriak bizi nahi zituela, beste toki eta kultura batzuk ezagutu nahi zituela, hizkuntzak ikasi nahi zituela eta abar. Beste % 17k aipatu dute atzerrira joateko arrazoia proiektu bat egitea edo lanpostu bat betetzea zela, lehendik ere lan egiten zuen enpresaren barruan. % 14k diote beren senidea ikerketa-beka baten ondorioz edo ikasketa-praktikak egitera joan zela atzerrira. Pertsona gutxiagok adierazten dute senidea familiarekin batera joan zela atzerrira, eta orain han bizi dela eta lanean ari dela (% 6); edo une honetan kanpoan ikasten ari dela eta lana duela, dirua irabazteko (% 2). Gainerako % 7k bestelako arrazoiak adierazi dituzte edo ez dakite zergatik emigratu zuen beren senideak.

1.4. MAILA SOZIALA

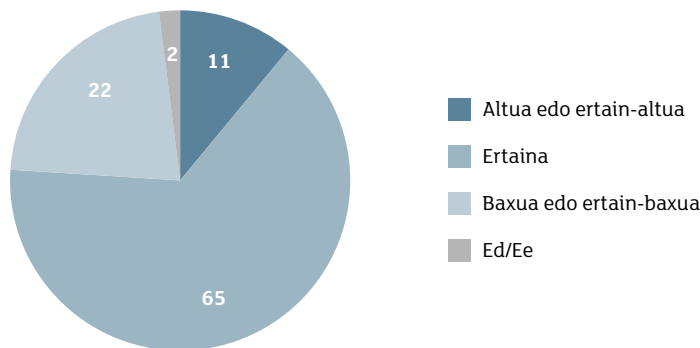
Maila soziala aipatzen dugunean, gazteen klase sozialari buruz ari gara, gazteek berek hautematen duten moduan. Klase soziala irizpide ekonomikoetan (ondarea, errentak eta eroste-ahamena) oinarritutako estratifikazioa da, baina pertsonen klase-kontzientzia ere kontuan hartzen du. Kontzientzia horrek, sarritan, erlazio handiagoa du familiaren jatorriarekin edo egoerarekin, norberaren baliabide ekonomikoekin baino.

Kasu honetan, gazteei eskatu zaie zer klase sozialetakoak diren definitu dezaten, beren okupazioa, bizilekua, hilean eskuragarri duten dirua eta abar alde batera utzita.

EAEko gazte gehienek jotzen dute klase ertainekoak direla: % 65ek, alegia. Gazteen % 11k jotzen dute klase sozial altukoak edo ertain-altukoak direla. Moltzo hori, era berean, honela banatzen da: % 1ek dio klase altukoa dela eta % 10ek, berriz, klase ertain-altukoak direla. Bestalde, % 22k esan dute klase sozial baxu edo ertain-baxukoak direla. Hortaz, ikusten dugu beren burua klase baxukotzat edo ertain-baxukotzat hartzen duten pertsonen kopuruak bikoiztu egiten duela beren burua klase altu edo ertain-altukotzat dutenena. Edozelan ere, eta lehen taldean gertatzen zen moduan, kolektibo honetan ere gehienek muturrekoak ez diren posizioetan kokatzen dute beren burua (% 17k jotzen dute klase sozial ertain-baxukoak direla, alegia, klase baxukoak direla diotenak -% 5- baino askoz gehiagok). Azkenik % 2k ez dute bere burua definitu.

1.7 grafikoa

GAZTEEN BANAKETA, BEREN BURUA KOKATZEN DUTEN KLASE SOZIALA KONTUAN HARTUTA (%)

Kolektibo gehienetan, beren burua klase ertainekotzat jotzen duten pertsonak gailentzen dira. Baina klase sozial altukoak edo ertain-altukoak, edo klase sozial baxukoak edo ertain-baxukoak direla dioten artean, zenbait diferentzia nabarmentzen dira.

Pertsonak zenbat eta gazteagoak izan, orduan eta argiago kokatzen dute beren burua klase sozial altuan edo ertainean. 15-19 urtekoen taldean, pertsona gehiagok jotzen dute beren burua klase sozial altuko edo ertain-altukotzat (% 15), klase baxu edo ertain-baxukotzat (% 13) baino. Bestalde, 25 urtetik 29 urtera bitarteko adin-taldean, klase sozial baxu edo ertain-baxuaren kontzientzia handiagoa da (% 30), klase altu edo ertain-altuarena baino (% 7).

Neurri batean adinari lotuta, ikus dezakegu beren burua klase altuko edo ertain-altukotzat gehien jotzen dutenak ikasleak direla (% 13), eta langabezia dauden gazteak direla, berriz, beren burua klase baxu edo ertain-baxukotzat (% 37) gehien jotzen dutenak.

Jaiolekuak ere desberdintasun handiak uzten ditu agerian. Atzerrian jaiotako gazteek askoz hein handiagoan hartzen dute beren burua klase sozial baxu edo ertain-baxukotzat, EAEn jaiotako gazteekin alderatuta (% 35 eta % 20, hurrenez hurren).

1.6 taula

GAZTEEK BEREN BURUA KOKATZEN DUTEN KLASA SOZIALA, ADIN-TALDEAREN, OKUPAZIO NAGUSIAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

(%)	Zein maila sozialetan kokatuko zenuke zeure burua?								
	GUZTIRA	Euskadi			Okupazio nagusia			Jaiolekua*	
		15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Ikasten	Lanean	Langabezia	Euskadi	Atzerria
Altua edo ertain-altua	11	15	10	7	14	8	3	12	4
Ertaina	65	69	67	61	68	65	57	66	58
Ertain-baxua edo baxua	22	13	21	30	16	26	37	20	35
Ed/Ee	2	2	2	1	2	1	3	2	3
GUZTIRA	100	100	100	100	100	100	100	100	100
(n)	1500	450	450	600	800	489	173	1184	249

* Espainiako gainontzeko lekuetan jaiotako gazteei buruzko datuak ez dira gurutzaketa-aldagai bezala erabili, laginean gutxi jaso zirelako.

Beren burua klase sozial altu edo ertain-altukotzat jotzen duten gazteen ehunekoak arinki egin du gora, aurreko urteekiko. Beren burua klase baxu edo ertain-baxuan kokatzen duten pertsonen ehunekoa antzera mantendu da 2012tik, baina altuagoa da krisiaz aurreko urteetan izandakoa baino.

Klase baxua edo ertain-baxua gehiago aipatzearekin batera, behera egin du beren burua klase ertainekotzat duten gazteen ehunekoak. Hortaz, esan daiteke klase ertainak pobretu egin direla (egiazki edo subjektiboki), ziurrenik, lan prekarioek gora egin dutelako eta emantzipatzeko zailtasunak hautematen direlako, etxebizitzak garestiak direla eta.

1.7 taula

GAZTEEK BEREN BURUA KOKATZEN DUTEN KLASA SOZIALAREN EBOLUZIOA (%)

(%)	Zein maila sozialetan kokatuko zenuke zeure burua?				
	2000	2004	2008	2012	2016
Altua edo ertain-altua	9	8	7	7	11
Ertaina	81	84	78	71	65
Ertain-baxua edo baxua	8	7	13	21	22
Ed/Ee	2	1	1	2	2
GUZTIRA	100	100	100	100	100
(n)	1364	1500	1500	1500	1500

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

1.5. IKASKETAK ETA PRESTAKUNTZA

Gazteei buruz ari garenean ezinbestekoa da hezkuntza aipatzea; izan ere, lehen ere aipatu dugun moduan, gazte gehienek okupazio nagusia ikasketak dira. Gainera, lan egiten dutenen artean ere, ehuneko txiki bat motaren bateko ikasketaren bat egiten ari da. Hori dela eta, bereziki egokia da gazteen prestakuntza-maila aztertzea.

Atal honetan aztertuko dugu EAEko gazteek zer ikasketa egin dituzten adin-tarte bakoitzean, zer euskara- eta ingeles-maila duten, ikasketa-jardueraren bat egiten ote duten ikasketa arautuez gainera, euskal hezkuntza-sistema nola baloratzen duten, eta orobat ikastegiek zer lan-orientazio eskaintzen duten.

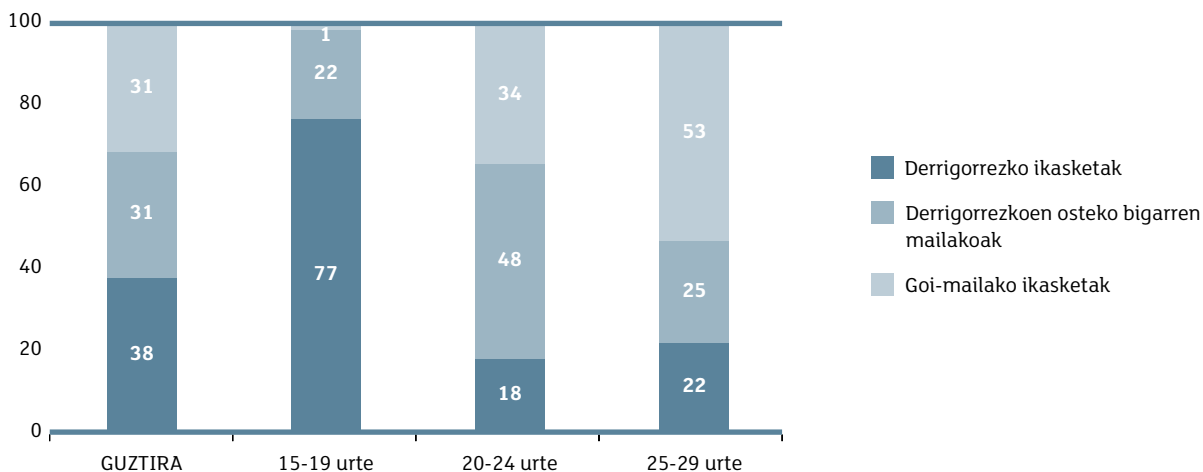
1.5.1. Bukatutako ikasketa-maila

Bukatutako ikasketa-maila maximoa, hein handi batean, adinaren arabera da, batez ere derrigorrezko mailetan, horietan eskola-uztea oso baxua baita. Gazteen % 13k lehen hezkuntza bakarrik dute bukatuta, eta derrigorrezko bigarren mailako ikasketak egiten ari dira. % 25ek derrigorrezko bigarren mailako ikasketak amaitu dituzte (DBH edo antzekoa), ikasten jarraitzen duten ala ez alde batera utzita. % 31k derrigorrezkoaz osteko bigarren mailako ikasketak amaitu dituzte: % 21ek Batxilergoa eta % 10ek lanbide-heziketako erdi-mailako zikloa. % 31 dira, halaber, goi-mailako tituluren bat dutenak: % 15ek lanbide-heziketako goi-mailako zikloa egin dute, % 12k unibertsitate-gradua egin dute, %3k gradu ondoko ikasketak, masterra edo doktoretza egin dute, eta gainerako % 1ak, berriz, goi-mailako arte-ikasketak.

15-19 urte dituztenen artean, gehienek (% 77) derrigorrezko hezkuntza bakarrik amaitu dute, eta beste % 22k derrigorrezkoaz osteko bigarren mailako ikasketak dituzte bukatuta. 20 urtetik 24 urtera bitartekoen kasuan, ia erdiak (% 48) bukatu du derrigorrezkoaz osteko bigarren hezkuntza, eta herenak (% 34) goi-mailako ikasketak ditu. Adin handieneko taldean (25-29 urtekoak), erdiak baino gehiagok (% 53) dituzte goi-mailako ikasketak, baina nabarmentzekoa da 25 urtetik 29 urtera bitarteko bost pertsonatik batek (% 22) derrigorrezko ikasketak bakarrik bukatu dituela.

1.8 grafikoa

GAZTEEK AMAITUTAKO IKASKETA-MAILA HANDIENA, ADIN-TALDEAREN ARABERA (%)

Harrigarria da 25-29 urtekoen taldean derrigorrezko hezkuntza bakarrik bukatu duten pertsona gehiago egotea, 20-24 urteko adin-taldean baino. Hori gertatzen da adin handiagoko taldean atzerrian jaio diren pertsona gehiago

daudelako eta, aurrerago ikusiko dugun moduan, atzerritarren ikasketa-maila baxuagoa izaten da EAEn jaiotako gazteena baino.

Hezkuntza-maila altuena zer kolektibok duten aztertzeko, eta EAeko gazteen ikasketa-mailak zer bilakaera izan duen ikusteko, 25 urtetik 29 urtera bitarteko adin-taldea bakarrik hartuko dugu kontuan, tarte horretan goi-mailako ikasketak bukatuta izateko beharrezko adina izaten baita.

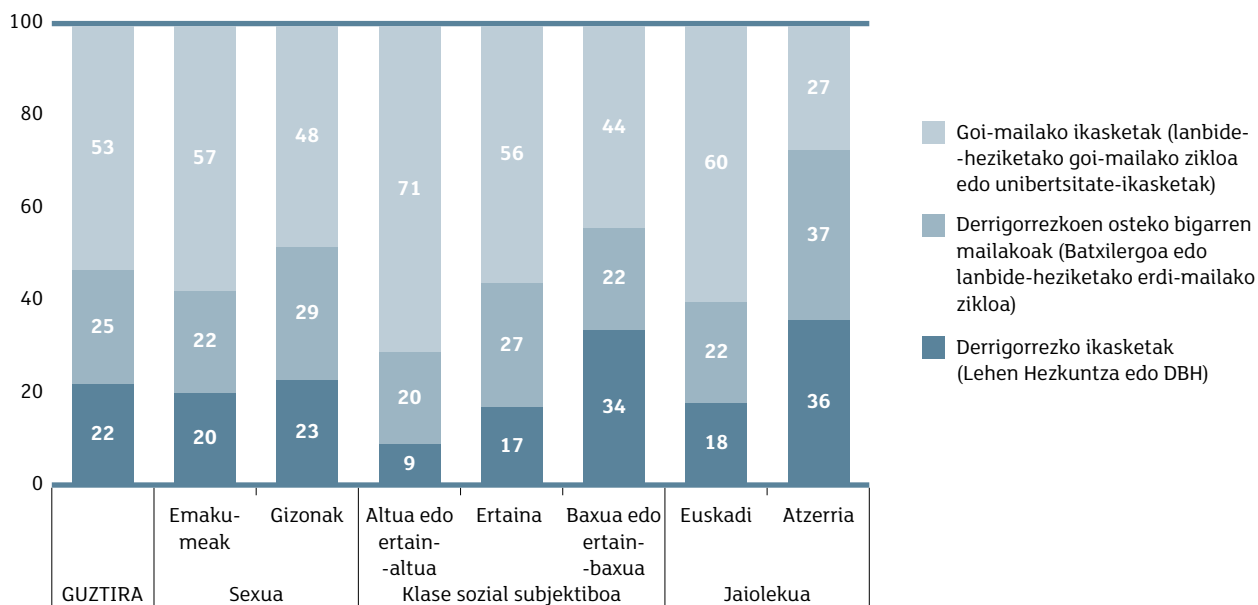
25-29 urteko emakumeek ikasketa-maila altuagoa izaten dute adin-talde bereko gizonek baino: emakumeen % 57k eta gizonen % 48k dituzte goi-mailako ikasketak.

Beren burua klase sozial altuko edo ertain-altukotzat duten 25 urtetik 29 urtera bitarteko pertsonak dira hezkuntza-maila altuena dutenak (% 71k goi-mailako ikasketak dituzte). Lortutako ikasketa-mailak behera egiten du klase sozialak ere behera egin ahala; horrela, adin-talde bererako, beren burua klase sozial ertainekotzat hartzen dutenen % 56k dituzte goi-mailako ikasketak, eta % 44k, berriz, beren burua klase sozial baxu edo ertain-baxukotzat dutenen kasuan.

EAEn jaiotako 25-29 urteko gazteen % 60k goi-mailako ikasketak burutu dituzte. Atzerriko gazteen kasuan, ehunekoa nabarmen baxuagoa da, % 27, alegia.

1.9 grafikoa

25 URTEK 29 URTERA BITARTEKO GAZTEEK AMAITUTAKO IKASKETA-MAILA HANDIENA, SEXUAREN, KLASA SOZIAL SUBJEKTIBOAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

2016an eta 2012an 25-29 urteko gazteek zuten ikasketa-maila maximoak konparatzen baditugu, ikusiko dugu ez dela ia aldaketarik egon: 2012an, adin-tarte horretako pertsonen % 22k derrigorrezko titulazioa bakarrik zuten; % 26k derrigorrezkoaz osteko bigarren hezkuntzako titulazioa zuten (Batxilergoa edo lanbide-heziketako erdi-mailako zikloa); eta % 52k goi-mailako ikasketak zituzten (lanbide-heziketako goi-mailako zikloa edo graduoko zein gradu ondoko unibertsitate-ikasketak).

Bestalde, ikasketa-maila aztertu ordez, egindako ikasketa motari begiratzen badiogu (derrigorrezko ikasketak, Batxilergoa, erdi-mailako edo goi-mailako heziketa-zikloak eta unibertsitate-ikasketak), ikusiko dugu 15 urtetik 29 urtera bitarteko pertsonen taldean % 15ek bakarrik burutu dituztela unibertsitate-ikasketak, eta asko samar direla (% 38) derrigorrezko ikasketak baino egin ez dituztenak.

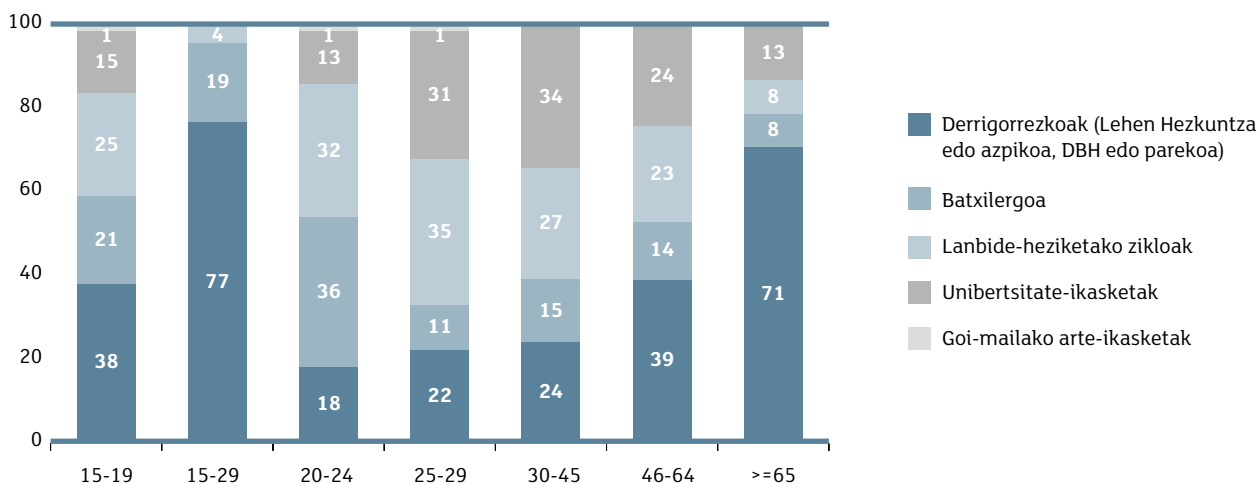
Adin-taldeka aztertzea funtsezkoa da, prestakuntza-etapak nola burutzen diren ikusteko. Eta 30 urtetik beherako pertsonen bost urteko multzoek duten eboluzioari 29 urtetik gorako pertsonen datuak gehitzen badizkiogu, gazteriaren prestakuntzak izan duen eboluzioaren irudi osoagoa lortuko dugu.

20 urte izan aurretik, lau pertsonatik hiruk derrigorrezko ikasketak baino ez dituzte bukatu eta gainontzeko 15-19 urteko gazteen artean askoz gehiagok egin dute (arrakastaz) Batxilergoa, heziketa-zikloa egin dutenekin alderatuta. 20 urtetik 24 urtera bitarteko pertsona gehienek Batxilergoa edo heziketa-zikloa (erdi-mailakoa edo goi-mailakoa) dute eginda. 25 urtetik 29 urtera bitartean, herenak baino ez ditu ikasketak utzi derrigorrezko ikasketen edo Batxilergoaren titulua lortu eta gero, eta gehienek titulazio profesionala edo unibertsitate-titulazioa dute. Gainera, adin-talde honetan, heziketa-zikloak egin dituztenak gehiago dira (% 35), unibertsitate-ikasketak bete dituztenak baino (% 31).

Adinean aurrera egiten jarraituz gero, ikusiko dugu adinak gora egin ahala gora egiten duela oinarritzko ikasketak dituzten pertsonen ehunekoak, eta behera egiten dutela, berriz, ikasketa profesionalen eta unibertsitate-ikasketen tituludunek⁵.

1.10 grafikoa

GAZTEEK AMAITUTAKO IKASKETA MOTA, ADIN-TALDEAREN ARABERA, ETA 29 URTETIK GORAKO EAEKO BIZTANLEEN IKASKETEKIKO KONPARAZIOA, ADIN-TALDEAREN ARABERA (%)

30 urteko eta gehiagoko biztanleriari buruzko datu-iturria: Prospekzio Soziologikoen Kabinetea (60. Euskal Soziometroa).

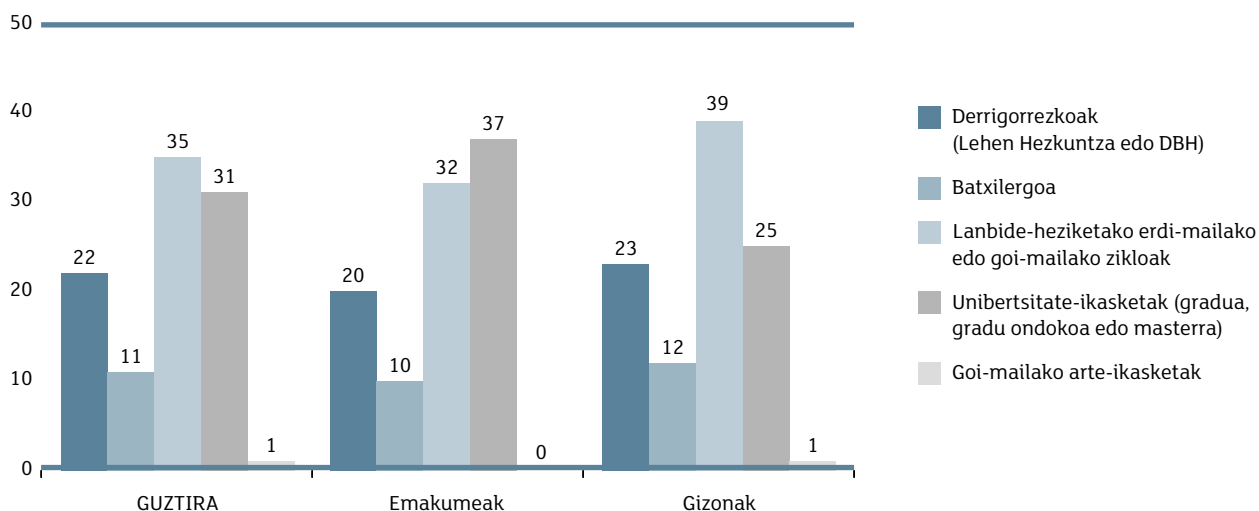
Berrito ere 25-29 urteko taldeari begiratzuz gero (horretan, gehienek jadanik amaitu dituzte ikasketa arautuak), diferentziak hautematen dira gizonen eta emakumeen artean. Emakumeek hein handiagoan egin dituzte unibertsitate-ikasketak (% 37) eta gizonek, berriz, erdi-mailako edo goi-mailako heziketa-zikloak (% 39).

⁵ Prospekzio Soziologikoen Kabinetea, Eusko Jaurlaritzaren Lehendakariakoa (2016): 60. Euskal Soziometroa. Euskal iritzi publikoa 20 urtetan [linean] Hemen eskuragarri: http://www.euskadi.eus/contenidos/documentacion/sociometro_vasco_60/eu_def/adjuntos/16sv60.pdf [Kontsulta: 2017/05/17]

1.11 grafikoa

25-29 URTEKO GAZTEEK AMAITUTAKO IKASKETA MOTA, SEXUAREN ARABERA (%)

Datu horien eboluzioa aztertuz gero, ikusiko dugu gizonen eta emakumeen arteko diferentziak jadanik agerikoak zirela aurreko urteetan ere.

Edozelan ere, 25-29 urteko pertsonen burututako ikasketa motaren eboluzioa aztertzean, azpimarragarriena da heziketa-zikloen (erdi-mailakoak edo goi-mailakoak) pisuak gora egin duela, 2012. urteaz geroztik gainditu egiten baitu unibertsitate-ikasketen pisua.

2004an, unibertsitate-titulazioa zuten 25-29 urteko gazteen ehunekoak nabarmen gainditzen zuen heziketa-zikloen (LH-I edo LH-II) bat egin zuten gazteen ehunekoa. 2008an behera egin zuen goi-mailako ikasketak egin zituzten pertsonen ehunekoak, gazteak hein handiagoan laneratu zirelako (urte horretan langabezia-tasa txikiagoak ziren); hala, gora egin zuten soilik Batxilergoa burutu zuten gazteen ehunekoak. 2012an, krisialdi ekonomiko bete-betean eta langabezia-tasa altuak zeudenean, gora egin zuen heziketa-zikloak egitea aukeratu zuten gazteen kopuruak, batetik, heziketa-zikloak laneratzeko itxaropen hobek eskaintzen zituztelako eta, bestetik, mota guztietako ziklo gehiago eskaintzen zirelako. 2016ko egoera 2012koaren antzekoa da.

1.8 taula

25-29 URTEKO GAZTEEK AMAITUTA DUTEN IKASKETA MOTAREN EBOLUZIOA (%)

Zein ikasketa maila duzu amaituta?				
(%)	2004	2008	2012	2016
Derrigorrezkoak edo Batxilergoa	31	41	35	33
Lanbide-heziketako erdi- edo goi-mailako zikloak	27	28	34	35
Unibertsitate-ikasketak	42	31	30	31
GUZTIRA	100	100	100	100
(n)	500	500	600	600

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

Azkenik, azpimarratzekoa da lanean diharduten 25-29 urteko gazteen ehunekoa oso antzekoa dela heziketa-zikloren bat egin dutenen (% 69) eta unibertsitate-ikasketak egin dituztenen (% 68) artean.

1.5.2. Ikasketa-esperientziak edo ikasketa-elkartrukeak atzerrian

Ikasketak osatzeko, gazte asko atzerrira joaten dira hizkuntzak ikastera edo hobetzera, baita ikasketak egitera edo eskola- zein unibertsitate-elkartrukeetan parte hartzera ere. Gazteen % 23az ari gara hizkuntza-ikasketen kasuan, eta % 14az, bestelako ikasketen edo elkartrukeen kasuan.

Bi arrazoi horietakoren bat dela medio, 15-29 urteko EAeko gazteen % 27 atzerrira joan dira, ikasketen harira.

Neskek mutilek baino gehiago bidaiatu dute atzerrira, arrazoa hizkuntzak ikastea edo hobetzea zenean (nesken % 25 eta mutilen % 20), baita bidaia hori ikasteko edo eskola- zein unibertsitate-elkartrukeetan parte hartzeko egiten zenean ere (nesken % 17 eta mutilen % 12).

25 urtetik beherako pertsonen artean honelako esperientzia gehiago daude 25 urtetik 29 urtera bitartekoen artean baino, nahiz eta desberdintasunak oso nabarmenak ez izan.

Ikasketa-maila eta, batez ere, ikasketa mota dira erabakigarriak: bi esperientziak ohikoagoak dira Batxilergoa edo unibertsitate-ikasketak burututa dituztenen artean, heziketa-zikloak egin dituztenen artean baino.

Edozelan ere, klase soziala da aldagai erabakigarriena. Izan ere, beren burua klase altu edo ertain-altukotzat hartzen duten gazteak (hortaz, baliabide ekonomiko handienak dituztenak) dira ikastera atzerrira gehien bidaiatu dutenak.

1.9 taula

ATZERRIRA IKASKETA-ARRAZOIENGATIK BIDAIATU DUTEN GAZTEAK, AMAITUTAKO IKASKETA MOTAREN ETA KLASE SOZIAL SUBJEKTIBOAREN ARABERA (%)

Zu joan al zara inoiz atzerrira ondoko gauzak egitera?*								
(%)	GUZTIRA	Amaitutako ikasketa mota				Klase sozial subjektiboa		
		Derrigo- rezkoak	Batxi- lergoa	Heziketa- zikloak	Unibertsitate- ikasketak	Altua edo ertain- altua	Ertaina	Baxua edo ertain- baxua
Hizkuntza bat ikasi edo hobetzeko	23	14	32	17	39	42	21	20
Ikasteko edota eskolako edo unibertsitate ikasle-trukeetan parte hartzeko	14	7	23	10	27	31	13	11
(n)	1500	566	310	368	245	166	963	347

* Banan-ban aurkeztutako galderi dagozkien baiezeko erantzunen ehunekoak dira.

1.5.3. Ingeles-maila

EAEko gazteen % 42k diote ondo edo nahiko ondo mintzatzen direla ingelesez. % 35k diote badakitela ingeles pixka bat eta laurden batek (% 24) aitortzen du ez dakiela ezertxo ere, edo hitz gutxi batzuk baino ez dakizkiela.

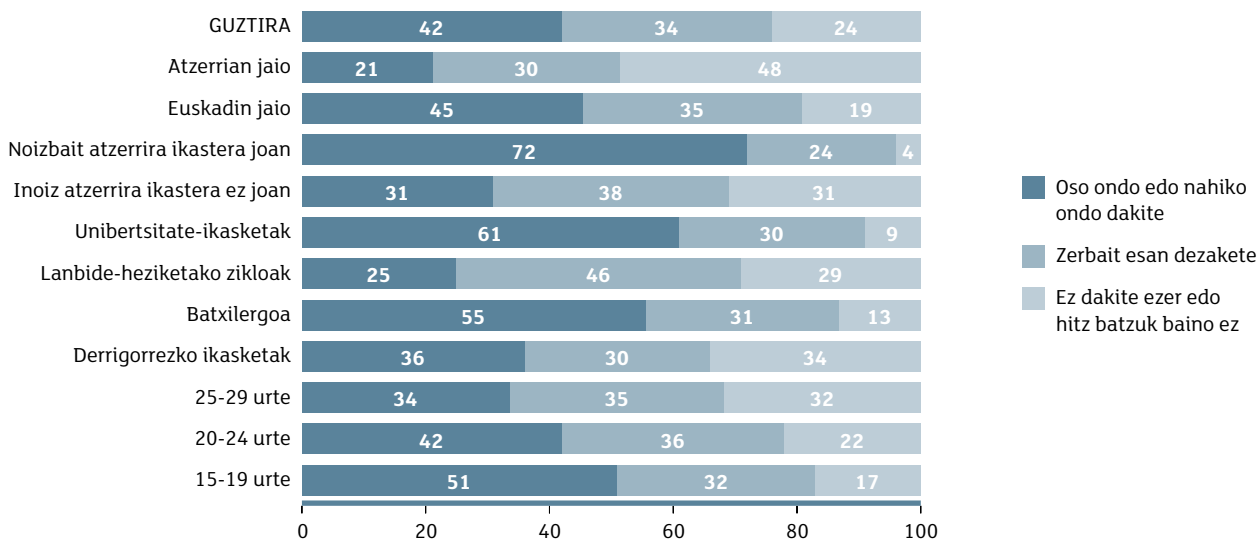
Ingeles-ezagutza handiagoa da adin-talde gazteenean eta, bestalde, gora egiten du burututako ikasketa-mailak ere gora egiten duen heinean. Baina egindako ikasketa motan ikusten dira diferentzia handienak, ikasketa-mailan baino gehiago. Unibertsitate-ikasketak egin dituzten gazteek dakite ingeles gehien; talde horretan, % 61ek ondo edo nahiko ondo daki ingelesez, eta erdi-mailako edo goi-mailako heziketa-zikloren bat egin duten gazteen % 25ek baino ez.

Ingelesa hobekien hitz egiten dutenak, edozelan ere, atzerrira hizkuntzak ikastera edo hobetzera joan diren gazteak dira, edo atzerrian ikasi dutenak edo eskola- zein unibertsitate-elkartrukeak egin dituztenak. Talde horretan, % 72k diote ingelesez ondo edo nahiko ondo mintzatzen direla.

Bestalde, gazte atzerritarren ia erdiak (% 48) diote ez dakitela batere ingelesik edo hitz gutxi batzuk baino ez dituztela ezagutzen.

1.12 grafikoa

GAZTEEN INGELES-MAILA, ADIN-TALDEAREN, AMAITUTAKO IKASKETA MOTAREN, IKASKETAK ATZERRIAN EGITEAREN ETA JAIOLEKUAREN ARABERA (%)

Gazteen ingeles-mailak hobera egin du azken lau urteetan. 2012an, 15 urtetik 29 urtera bitarteko pertsonen % 30ek zioten ingelesez ondo edo nahiko ondo zekitela hitz egiten. 2016an, berriz, % 42k aitortu dute ingeles-maila hori.

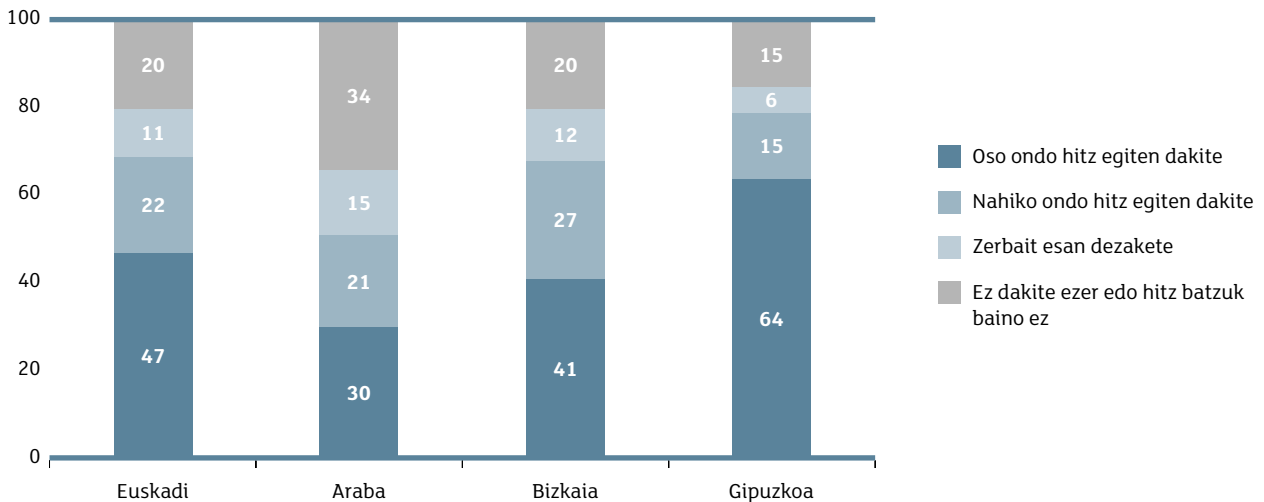
1.5.4. Euskara-maila

Hamar gaztetik zazpik adierazi dute euskaraz ondo edo nahiko ondo dakitela hitz egiten (% 69). Baina euskararen ezagutza-maila ez da uniformea EAE osoan, alegia, alde nabarmenak daude lurralde historikoen artean.

Arabaren gazteen % 51k diote ondo edo nahiko ondo dakitela euskaraz; Bizkaian, % 68k; eta Gipuzkoan daude zifra altuenak, alegia, % 79k. Gainera, Gipuzkoan euskaraz oso ondo hitz egiten dakitenek gehiengoa osatzen dute, beste bi lurraldeetan ez bezala.

1.13 grafikoa

GAZTEEN EUSKARA-MAILA, LURRALDE HISTORIKOAREN ARABERA (%)

Adinak behera egin ahala, gehiagok diote euskara oso ondo edo nahiko ondo ezagutzen dutela. Bukatutako ikasketa-maila ere zenbat eta handiagoa izan, orduan eta handiagoa da euskara-maila.

Azkenik, jaiolekua erabakigarria da: atzerrian jaio direnen artean, gehienek (% 76) ez dakite batere euskararik edo hitz gutxi batzuk baino ez dituzte ezagutzen.

1.10 taula

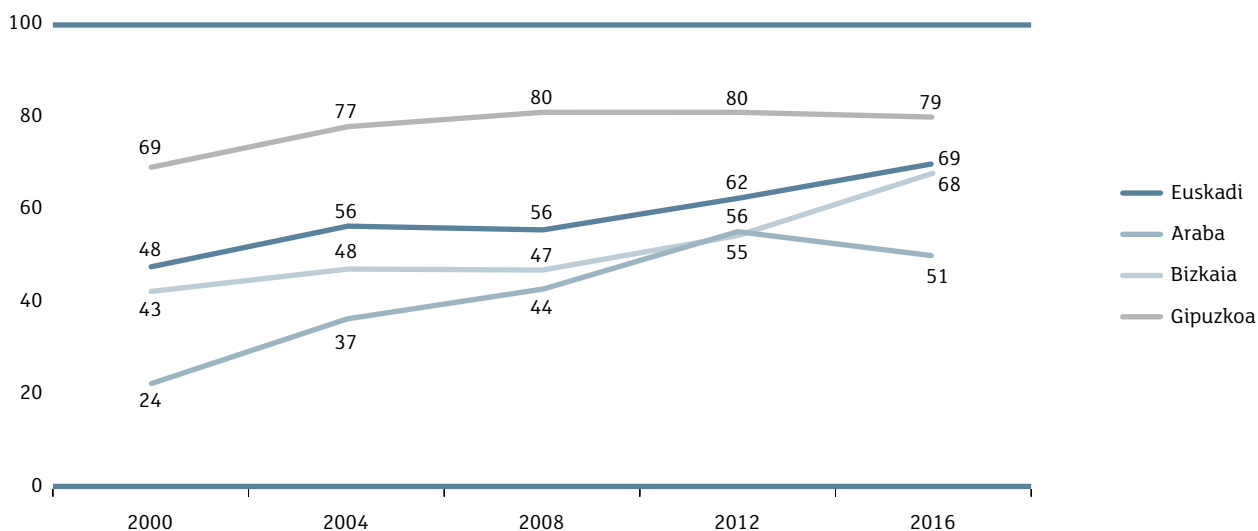
GAZTEEN EUSKARA-MAILA, ADIN-TALDEAREN ETA AMAITUTAKO IKASKETA-MAILAREN ARABERA (%)

Zure euskara-mailari dagokionez...?	Zure euskara-mailari dagokionez...?						
	GUZTIRA	Adin-taldeak			Amaitutako ikasketa-maila		
		(%)	15-19 urte	20-24 urte	25-29 urte	Derrigorrezkoak	Derrigorrezkoen osteko bigarren mailakoak
Oso ondo hitz egiten dakite	47	53	49	41	40	47	56
Nahiko ondo hitz egiten dakite	22	28	20	18	25	24	17
Zerbait esan dezakete	11	7	12	12	10	9	11
Ez dakite ezer edo hitz batzuk baino ez	20	12	19	29	25	20	16
GUZTIRA	100	100	100	100	100	100	100
(n)	1500	450	450	600	566	457	473

Euskaraz oso ondo edo nahiko ondo dakitela dioten gazteak taldekatuz gero, ikusten da gazteek euskara hitz egiteko duten ezagutza-mailak edo gaitasunak gora egin duela. Xehetasun gehiagoz aztertuz gero, hautematen da gorakada hori Bizkaian gertatu dela; Gipuzkoan egoera ia berdin mantendu da eta Araban, berriz, atzerakada txikia egon da.

1.14 grafikoa

EUSKARA ONDO EDO NAHIKO ONDO DAKITEN GAZTEEN EHUNekoAREN EBOLUZIOA, LURRALDE HISTORIKOAREN ARABERA (%)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

1.5.5. Etengabeko ikaskuntza

Etengabeko ikaskuntza edo bizi osoko ikaskuntza (*lifelong learning*) Europako hezkuntzaren arloko politikaren zutabeetako bat da eta etengabeko prestakuntza du xede, lanera bideratuta edo ez. Europako Batzordeak honela definitu du: ikuspegi pertsonal, zibiko, sozial edo enpleguari lotutako ikuspegitik begiratuta, kualifikazioak, jakintzak eta gaitasunak hobetzeko helburuarekin bizitza osoan egindako ikasteko jardueraren oro. Definizio zabal horretan pertsonaren bizitza osoko ikaskuntzari ematen zaio garrantzia eta ikaskuntza formala, ez-formala eta informala biltzen ditu⁶.

EAEko gazteen etengabeko ikaskuntzaren nondik norakoa aztertzeke, azken hamabi hilabeteetan ikastaro edo prestakuntzako jardueraren bat egin ote duten galdetu diegu gazteei, ikasketak zabaltzearekin, aisialdiarekin, kirolarekin eta abarrekin loturik (baina ikasketa-planetan sartzen ez dena, ikasleen kasuan).

Gazteen % 40k diote azken urtean halako prestakuntza-jardueraren bat egin dutela. Ehuneko hori ez da ia aldatu azken lau urteetan; alegia, 2012an, % 41ek zioten ikastaro edo prestakuntza osagarriren bat egin zutela.

Ez da alde handirik hautematen sexuaren edo adin-taldearen arabera, baina bai, ordea, okupazioaren arabera. Ikasleak dira prestakuntza-jardueraren osagarri gehien egiten dituztenak (zehazki, gazte ikasleen % 45ek). Gainera, ikasketa-

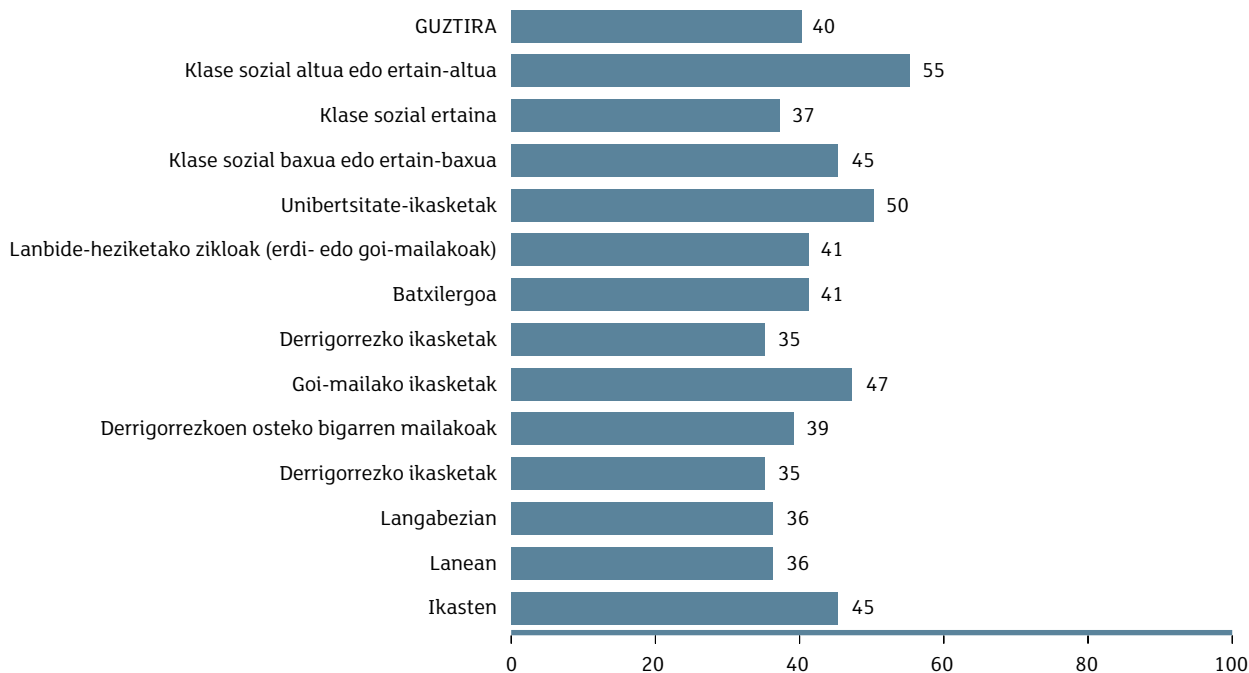
⁶ Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza Saila. *Etengabeko ikaskuntza* [linean] Hemen eskuragarri: http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.eus/r43-644/eu/contenidos/informacion/etengaitaskun/eu_def/index.shtml [Kontsulta: 2017/05/16]

maila altuagoa den heinean, gazte gehiagok egiten dituzte beren curriculuma edo prestakuntza hobetzeko jarduerak, eta unibertsitate-ikasketak eginda dituztenek agertzen dituzte ehuneko altuenak, ikasketa mota guztien artean.

Baina zifra altuenak dituen kolektiboa beren burua klase sozial altu edo ertain-altukotzat duten gazteena da. Talde horretan, pertsonen erdiak baino gehiagok adierazten dute prestakuntza-ikastaro edo -jardueraren bat egin dutela (ikasketen osagarria, baldin eta ikasten ari badira) azken urtean.

1.15 grafikoa

GAZTEEK IKASKETA ARAUTUETATIK KANPOKO IKASTARO EDO PRESTAKUNTZA-JARDUERAK EGITEA AZKEN URTEAN, OKUPAZIO NAGUSIAREN, AMAITUTAKO IKASKETA-MAILAREN, AMAITUTAKO IKASKETA MOTAREN ETA KLASE SOZIAL SUBJEKTIBOAREN ARABERA (%)

EAEEn jaiotako gazteek hein handiagoan egiten dituzte prestakuntza-jarduerak atzerrian jaiotakoek baino (% 42 eta % 30, hurrenez hurren).

1.5.6. Euskal hezkuntza-sistemaren balorazioa

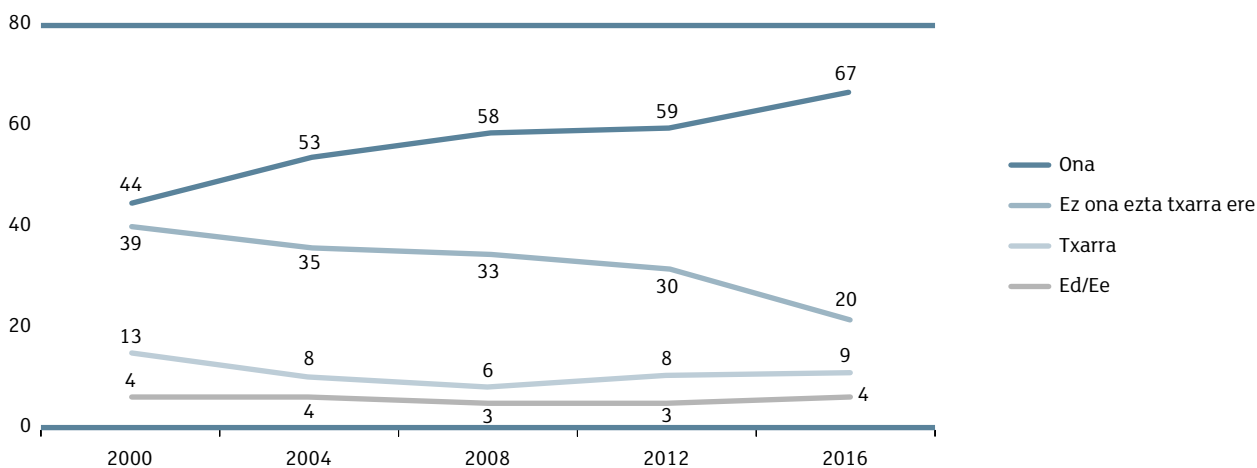
Hezkuntza-maila, hizkuntzen ezagutza-maila eta bestelako prestakuntza-jarduera osagarriak ikusi ostean, aztertuko dugu gazteek nola baloratzen duten EAEen eskaintzen den hezkuntza, bai hezkuntza-sistematik eskaintzen dena orokorrean eta bai lanbide-heziketako ikasketen eta unibertsitate-ikasketen eskaintza.

Hiru gaztetik bik (% 67) jotzen dute EAEko hezkuntza-sistema oso ona edo nahiko ona dela. % 9k nahiko txarra edo oso txarra dela diote, eta gainerakoen artean, batzuek ez dute ez iritzi onik eta ez txarrik (% 20) eta beste batzuek ez dute erantzun (% 4).

Euskal hezkuntza-sistemaren balorazio positiboak nabarmen hobera egiten jarraitzen du gazteen artean. 2000. urtean, gazteen % 44k iritzi ona zuten euskal hezkuntza-sistemari buruz. Ehuneko horrek hobera egiten jarraitu du pixkanaka, eta jaitsi egin da iritzi ez ona eta ez txarra ez dutenen proportzioa; izan ere, 2000. urtean bi ehunekoaren arteko aldea 5 puntukoa zen eta 2006an, berriz, portzentajezko 47 puntukoa.

1.16 grafikoa

GAZTEEK EUSKADIKO HEZKUNTZA-SISTEMAZ EGITEN DUTEN BALORAZIOAREN EBOLUZIOA (%)

Iturria: Gazteen Euskal Behatokia (*Euskadiko Gazteak* seriea).

Euskal hezkuntza-sistema baloratzeko orduan, iritziak nahiko uniformeak dira eta ez dago ia alderik kolektiboen artean. Oro har, EAEko hezkuntza-sistema hobekien baloratzen dutenak ikasleak dira (horietako % 70ek iritzi oso ona edo nahiko ona dute euskal hezkuntza-sistemari buruz) eta balorazio txarrena egiten dutenak berriz, langabezian dauden gazteak dira (nahiz eta, halere, iritzi positiboa izan % 60k). Lanean diharduten gazteek euskal hezkuntza-sistemaren balorazio positiboa egiten dute kasuen % 66an.

Egindako ikasketa-mailaren edo motaren arabera, ez dago alde esanguratsurik. Halaber, atzerriko eskola- edo unibertsitate-elkartrukeetan parte hartu izanak edo atzerrian ikasi izanak ere ez du eragin handirik (halakoetan, beste hezkuntza-sistema batzuk ezagutzen dira eta EAEkoa haiekin konparatuz baloratu daiteke). Esperientzia hori bizi izan dutenek, eta ez dutenek, balorazio positiboa egiten dute euskal hezkuntza-sistemari buruz (% 66 eta % 68, hurrenez hurren).

Jarraian, balorazio-esparrua xehetasun handiagoz zehaztuko dugu. Arreta lanbide-heziketan edo heziketa-zikloetan jartzen badugu, ikusiko dugu gazteen % 56k iritzi oso ona edo nahiko ona dutela EAEn eskaintzen diren heziketa-zikloen inguruan (erdi-mailakoak eta goi-mailakoak). % 5ek baino ez dute iritzi negatiboa (nahiko txarra edo oso txarra). % 13k ez dute iritzi ez onik eta ez txarrik, eta % 26k ez dute iritzirik adierazi.

Erantzunik eman ez dutenen ehunekoa ikusita (oinarrian, ezagutza-faltarengatik), egokiagoa da heziketa-zikloen bat (erdi-mailakoa edo goi-mailakoa) egin dutenen erantzunak soilik kontuan hartzea. Kolektibo horretan, lautik hiruk (% 74) oso iritzi ona edo nahiko ona dute EAEn eskaintzen diren heziketa-zikloei buruz. % 16k ez dute iritzi ez onik eta ez txarrik. Eta halako ikasketak egin dituztenen % 7k iritzi negatiboa dute (oso txarra edo nahiko txarra) ikasketa profesionalen EAEko eskaintzari buruz. Gainerako % 3k ez diote galderari erantzun.

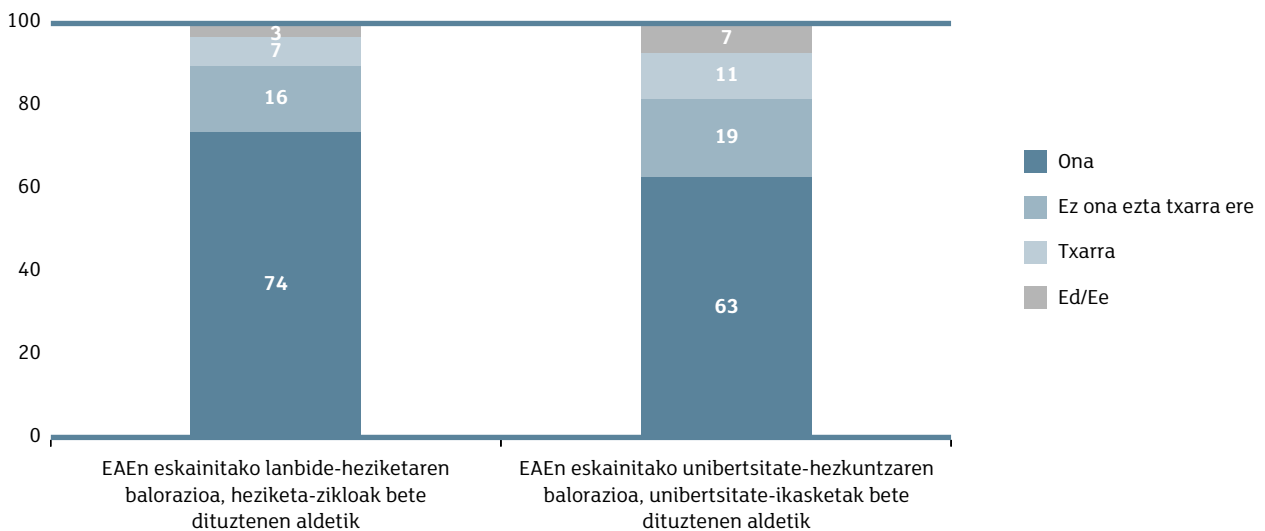
Unibertsitate-ikasketei dagokienez, sarrerako arazo berarekin egiten dugu topo. Gazte guztien % 43k EAEko unibertsitate-eskaintzaren balorazio positiboa egiten dute; % 14k ez dute ez iritzi onik eta ez txarrik; % 6k balorazio negatiboa egiten dute; eta % 37k ez diote galderari erantzun. Hori dela eta, graduako edo gradu ondoko unibertsitate-ikasketak egin dituztenengan zentratuko gara.

Unibertsitate-ikasketak egin dituzten gazte gehienek (% 63) iritzi oso ona edo iritzi nahiko ona dute EAEko unibertsitate-ikasketei buruz. % 19k ez dute ez iritzi onik eta ez txarrik. % 11k iritzi negatiboa dute (nahiko txarra edo oso txarra). Gainerako % 7k ez dute erantzun.

Bakoitzak egindako ikasketa motaren arloan EAEko hezkuntza-eskaintzari buruzko balorazioak konparatzen baditugu, ikusiko dugu ikasketa profesionalak egin dituzten gazteek hobeto baloratzen dituztela EAEn eskaintako heziketa-zikloak, unibertsitatean ikasi dutenek EAEko unibertsitate-ikasketei buruz eginiko balorazioa baino.

1.17 grafikoa

EUSKADIN ESKAINTZEN DIREN HEZIKETA-ZIKLOEI ETA UNIBERTSITATE-IKASKETEI BURUZKO IRITZIA, HALAKO IKASKETAK EGIN DITUZTEN GAZTEEN ALDETIK (%)

1.5.7. Ikastegian eskaintako orientazio profesionalaren balorazioa

15-29 urteko gazteen erdiak baino zertxobait gehiagok balorazio positiboa egiten dute ikastegian etorkizun profesionaleko aukerei buruz jaso dituzten informazioari eta orientazioari buruz: gazteen % 54k uste dute oso ona edo nahiko ona izan dela. % 22k uste dute ez dela ez ona eta ez txarra izan; eta % 12k uste dute informazio eta orientazio txarra edo oso txarra jaso zutela. Bestalde, gazteen % 8k adierazi dute beren ikastegian ez zutela inolako informaziorik edo orientaziorik jaso etorkizunera begira, eta gainerako % 4ak ez dute erantzun. Hortaz, askoz gehiago dira beren ikastegian eskaintako orientazio profesionala ona izan zela uste dutenak, txarra izan zela uste dutenak baino.

Derrigorrezko ikasketak baino bete ez dituzten pertsonak dira hein handiengan adierazi dutenak ez dutela inolako informaziorik edo orientaziorik jaso beren etorkizun profesionalari buruz (% 12). Edozelan ere, aztertutako gainerako

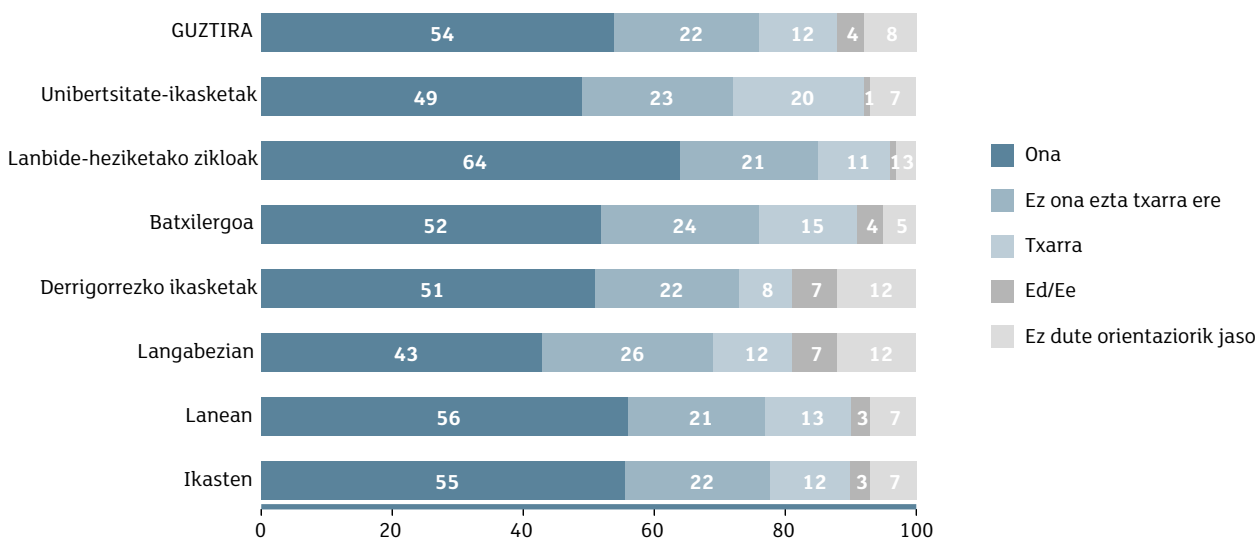
kolektiboetan gertatzen den moduan, jasotako orientazioari buruzko balorazio positiboek gainditu egiten dituzte negatiboak (% 51 eta % 8, hurrenez hurren, kolektibo honetan).

Heziketa-zikloak egin dituzten gazteen eta unibertsitatean ikasi duten gazteen balorazioak bereizten baditugu, ikusiko dugu lehen taldeak hobeto baloratzen duela jasotako informazio eta orientazio profesionala.

Langabezian dauden pertsonen artean, beren ikastegian lan-orientaziorik jaso ez duten pertsonen proportzioa % 12 da, eta lanean edo ikasten ari diren pertsonen kasuan, berriz, % 7. Gainera, langabezian dauden gazteek beren ikastegian jasotako lan-orientazioari buruz egiten duten balorazio positiboak batez bestekoaren azpitik dago (% 43) eta, talde horretan, balorazio ez ona eta ez txarra egiten dutenen proportzioa beste taldeetan baino handiagoa da (% 26).

1.18 grafikoa

GAZTEEK IKASTEGIAN JASOTAKO LAN-ORIENTAZIOARI BURUZ EGITEN DUTEN BALORAZIOA, OKUPAZIO NAGUSIAREN ETA AMAITUTAKO IKASKETA MOTAREN ARABERA (%)

1.6. ONDORIOAK

Gazte gehienak familiaren etxean bizi dira. Aitzitik, gazteen ia laurdena emantzipatuta dago eta emantzipazio-datuek gora egin dute azken urteotan.

Adinak gora egiten duen heinean, gora egiten du, halaber, emantzipatuen ehunekoak; dena den, adin handieneko taldean (25 urtetik 29 urtera bitartekoak) ere ez dira gehiengoak izatera iristen. Emakume emantzipatu gehiago dago, gizon emantzipatuak baino. Baina, zalantzarik gabe, emantzipazio-zifra handienak dituen kolektiboak gazte atzerriarrena da (atzerrian jaiotako pertsonen erdia emantzipatuta dago).

Gazte emantzipatu gehienak bikotekidearekin bizi dira. Bikotekidearekin ezkondata egon gabe bizi diren pertsonen kopuruak bikoiztu egiten du legez ezkondata daudenen kopurua.

Hamar gaztetik bakarrak du seme-alabaren bat, baina zifra hori hirukoiztu egiten da gazte emantzipatuen eta gazte atzerritarren kasuan.

Gazteen erdiak baino gehiagok ikasketak ditu okupazio nagusitzat; herena baino ez da lanean ari. Lana duten gazteen proportzioak gora egiten du adinarekin batera, eta gehiengoa dira 25-29 urteko gazteen artean.

Ikasketak egiten denbora asko ematearekin lotuta, ikusten da hamar gaztetik hiruk goi-mailako ikasketak dituztela, alegia, gradu edo gradu ondoko unibertsitate-ikasketak, goi-mailako heziketa-zikloak edo goi-mailako arte-ikasketak. 25-29 urteko taldeari berriro begiratzen badiogu (adin horietan gehienek jadanik amaitu dute prestakuntza-etapa), ikusten da erdiak baino gehiagok duela goi-mailako titulazioa.

Bestalde, 15 urtetik 29 urtera bitarteko hamar gaztetik lauk ondo dakite ingelesez eta, hamar gaztetik zazpik, ondo dakite euskaraz. Unibertsitate-titulazioa duten gazteak dira ingeles gehien dakitenak. Amaitutako ikasketak mailak gora egin ahala, hobea da, halaber, euskaraz ondo egiteko gaitasuna, baina alde esanguratsuenak lurralde historikoarekin du erlazioa: Gipuzkoako gazteak dira euskara gehien dakitenak eta, lurralde horretan, gazte gehienek diote oso ondo dakitela, Araban eta Bizkaian gertatzen ez den bezala.

Orobat, 30 urtetik beherako hamar pertsonatik lauk prestakuntza-jarduera gehigarriren bat egin dute azken hamabi hilabeteetan. Unibertsitate-titulazioa duten gazteak dira ikastaro eta prestakuntza-jarduera gehigarri gehien egin dituztenak, horiek edozein motatakoak izanik ere.

Hobera egin du euskal hezkuntza-sistemaren gaineko balorazioak, oro har, eta 2016an hiru gaztetik bik iritzi oso ona edo nahiko ona dute hezkuntza-sistemari buruz. EAEko heziketa-zikloen eta unibertsitate-ikasketen eskaintza baloratzeko orduan, ikusten da heziketa-zikloak (erdi-mailakoak edo goi-mailakoak) egin dituztenek zertxobait hobeto baloratzen dituztela EAEn eskaintzen diren heziketa-zikloak, unibertsitate-titulazioak dituztenek EAEko unibertsitate-ikasketei buruz egiten duten balorazioarekin konparatuta. Edozelan ere, balorazio positiboak nagusitzen dira bi taldeetan.

Heziketa-zikloak egin dituzten pertsonak dira, halaber, beren ikastegian jasotako lan-informazioa eta -orientazioa hobekien baloratzen dutenak.

Hamar gaztetik batek atzerrira bidaiatu du lan-arrazoiak direla eta, eta laurdenak baino gehiagok, ikasketak direla eta.

Gazteen okupazioa eta baliabide ekonomikoak edozein izanik ere, gehienek klase sozial ertainekotzat jotzen dute beren burua, eta hori hala izan da kolektibo guztietan. Dena den, egia da adinak gora egin ahala (eta, horrekin batera, langabezian dauden gazteen zifrak igo ahala), igo egiten dela beren burua klase sozial baxu edo ertain-baxukotzat jotzen dutenen proportzioa. Beren burua klase sozial baxu edo ertain-baxukotzat jotzen duten gazteen kopurua askoz handiagoa da 2012an eta 2016an, krisi ekonomikoaz aurreko urteetan baino.